Голос української робітничої іміграції з Німеччини

ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В НІМЕЧЧИНІ.

Коли ото блукається по Німеччині, шукаючи праці, то перейшовши її вздовж і поперек, дуже рідко можна попасти в таку місцевість, де не було би українських робітників.

По фабриках можна стрінути лише тих, що ще до війни приїхали до Німеччини. Переважна-ж кількість нашого люду поневіряється по фільварках, це головно молодь, що повтікала з польського війська.

Серед отієї працюючої молоді по фільварках панує страшна нужда. Користаючи з нужденного положення й незнання німецької мови, законів, буржуазія примушує молодь працювати в найгірших умовинах, використовуючи її мов невільників. Тутешні дідичі та глитаї знають, що за тих людей ніхто не турбується й тому, коли хто з наших захоче виступити в обороні людських прав, вони завжди мають змогу приборкати, віддаючи в руки поліції й жандармів.

Дехто не всидів був знести такого життя і покінчив самогубством. Наші робітники в горі і нужді сумують і проклинаючи, питають один одного, хто саме винен в їхньому нещастю.

А винен ніхто інший, як наші славні "патріоти", що й нині ще тхне від них бориславською нафтою. Вони в часах революції, замість того, щоб показати й повести виснажений тяжкою працею і бідою наш працюючий люд на шлях, що привів би до дійсного визволення з під тяжкого ярма польського панства, проповідували "самостійну, соборну та щей незалежну українську народню республіку".

А далі?... Далі **продали** польській буржуазії Галичину, Волинь, та Холмщину (от тобі самостійна!... соборна!... і незалежна!...). Гроші, що одержали від польської буржуазії за гарний крам, прогуляли в карти й з повіями, а коли вже не стало того гарного заробітку, почали ідеєю визволення українського народу торгувати з Францією, Англією і з ким захочете, аби й но щось дістати, щоб можна було далі жити і нічого не робити. Вони звикли до такої брудної праці, але для нас, галицького працюючого народу, їхня продажня праця не прийшла так легко, як для них. Згадайте скільки замороченних їхніми прекрасними словами гарних молодих хлопців, наших синів, братів і близьких, полягло в боях та скільки голодних і застуджених померло від тифу у шпиталях, вокзалах і прямо таки під плотами наддніпрянської України. Це є перші добутки "визвольної" боротьби за самостійну... соборну.. і т. д." для нашого працюючого люду.

Далі прийшло польське панування на наших "визволених" патріотами землях. Про нього писати не буду, бо про той рай так кількома словами не скажеш: нищення українських шкіл, кольонізація українських земель і нарешті крики о поміч з польських тюрем, де сотками й тисячами гниють ті, що боролися й борються за дійсне визволення українського працюючого люду.

Це все ті дальші великі "здобутки визвольної боротьби наших патріотів за самостійну, соборну й незалежну.

В 1923 році тіж патріоти підбурювали хлопських синів масово втікати з польського війська за кордон, особливо до Німеччини! А тут знову, понатворювавши всякого роду "опікунчих комітетів", далі проповідують свою "самостійну, соборну Україну". На тутешніх емігрантів вони одною рукою насилають поліцію та страшать "неслухняних хлопів" відставленням до Польщі, а другою висилають оборончі телєграми та посвідки втікачам, як політичним жертвам.

Ясно, що нашим панкам-патріотам потрібна працююча маса для ріжних політичних спекуляцій, щоб і тут, за кордоном мати змогу гарно жити та нічого не робити. Ми мали вже досить часу переконатися, що всі ці "опікунчі комітети" зорганізовані нашими панками та їхніми підлизниками лише для того, щоб надіти на хлопа ярмо та затуманивши його своїми газетами й пропагандою потім водити далі за ніс.

Тому свідомі українські робітники і робітниці вже давно відмежовуються від цих комітетів та намагаються власними силами дати собі якусь пораду.

Зрештою, нам таки вдалося заснувати свою дійсно робітничу організацію, яка поставила собі метою обєднати всіх українських робітників, що працюють в Німеччині, в одну родину та боронити їх інтереси як перед чужими, так і перед своїми "опікунами".

Ця організація зветься — Культурно Освітне Обєднання Українських Робітників в Німеччині "Воля" і має своїм завданням перш за все культурно-освітні цілі. Далі вона має захищати наших робітників перед роботодавцями, старатися о документи для наших робітників і взагалі помагати їм у всьому тому, чого кожен робітник, не знаючи німецької мови і німецьких законів, зробити сам не може. Це обєднання щойно рік тому як зорганізоване, але вже можна бачити корисні наслідки його діяльности. Так, наприклад, вже багатьох наших робітників дістало всебічну допомогу, як також потрібні вказівки та поради щодо набуття документів та захисту прав перед роботодавцями, тощо.

В галузі освітній Обєднання також зробило чимало: відчити, реферати та лєкції по філіях відбувались по всій можливости. Крім того Обєднання допомогло старим українським робітничим товариствам в Дальменгорсті і Бремені заснувати Українські Робітничі Діточі Школи, в котрих діти українських робітників мають можливість навчитися української мови, українських пісень тощо.

Ось ці школи, лєкції та реферати по філіях — все це є те, що дійсно веде до визволення української працюючої маси з панського ярма. Це зовсім не базікання ріжних "опікунчих комітетів" про "визвольну боротьбу українського народу", а щира праця дійсно робітничої організації, яка має на меті не задурманювати голову ріжними патріотичними обіцянками, а показати прямий і ясний шлях до визволення українських робітників і селян.

Тому кожен український робітник і робітниця, що працює в Німеччині, повинен як найскорше стати членом свого дійсно робітничого Обєднання!

Геть з панськими опікунчими комітетами!

Хай живе Культурно Освітне Обєднання Українських Робітників в Німеччині "Воля"!

Рибка.

Німеччина, 15. березня 1929.

ГОЛОС УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ.

Цю сторінку присвячуємо ми тим українським політичним емігрантам, дезертирам з польського війська та втікачам від катівських рук польської шляхти, які тисячами розсипані в Німеччині, Франції і инших країнах. Наша редакція отримала дописи від самих тих втікачів, які ми вміщуємо на цій сторінці.

З тих дописів довідуємося ми, що правда, не дуже багато про самі умовини життя цеї трудової еміграції, зате-ж бачимо, що й в Німеччині вони не можуть позбутися отих патріотичних опікунів, через продажню політику яких вони поневіряються.

І там патріотичний "опікун" одною рукою дає посвідку, а другою пише доноса до поліції.

Поміщуючи ці дописи, ми будемо раді, коли наші товариші робітники в Німеччині й на далі писатимуть до нашої газети, а тим самим через нашу пресу навяжуть звязки з українським організованим робітництвом Канади.

В Німеччині є робітниче культурно-освітнє товариство "Воля". У Франції є подібне товариство СУГУФ (Союз Українських Громадян у Франції). В Аргентині є Союз Українських Робітничих Організацій, який розпочав навіть видавати газету. Тому бажаним було-б, щоб ці організації через нашу пресу навязали зносини з нашим ТУРФ-Дім і взагалі повідомляли наших читачів про своє життя.

Нехай же ця перша сторінка такі звязки започаткує.

БЕЗДЕРЖАВНИКИ.

Як поневіряються в Німеччині українські втікачі з під Польщі.

Від часу революції 1918 — 190 р. та загарбання західньо-українських земель Польщею, багато українців мусіло кидати рідну землю і втікати за кордон з причини терору польської фашістівські поліції за політичні переконання і також утікали з війська, не можучи знести твердої руки польського офіцера та капраля, що знущались над ними. З цих чи з инших причин опинилися молоді хлопці за — кордоном. Найбільше політичних втікачів та військових дезертирів подалось в Німеччину.

Усі ці політичні "переступники" та дезертири втратили польське горожанство та стали бездержавними! Значить, не мають ніякого горожанства, ніякої держави, ніякого права, ніде не мають жадного пристановища, просто сказати — "вільними" стали — як птиці!

Але придивитись та заінтересуватись блище життям такого бездержавного, це зовсім инакше виглядає! Мені довелось бачити бездержавних у Польщі, як також і у Німеччині. Але одні бездержавні — бо їх можна поділити на два табори: українці — прихильники Петлюри чи иншого там отумана з синьо-жовтим піднебінням, — хотяй бездержавні, вони користуються більшими правами чи то у Польщі, чи Німеччині чи там в инших державах, як справжні горожани тих країн. У Польщі навіть ці "діти батька" Петлюри дістають від уряду матеріяльну піддержку. В Німеччині вони скорше дістають дозвіл на побут та роботу на фабриках, бо вони дістануть потрібні до цього папери. В Берліні вони навіть мають дозвіл на провадження крамниць, та ресторанів і ріжних притонів.

А ці другі бездержавні, хоч вони також українці, але в них нема синьо-жовтого піднебіння, і тому вони живуть за кордоном в крайній нужді. Вони не дістають дозволу на побут та переживання, ні роботи на фабриках. Їм поліція усе найде "щось", що справляє велікі трудноші на переживання та роботу на фабриках. Вона закидає, що ти не є містовий робітник, тільки сільський, та яко такий не можеш робити у фабрици, або прямо ти не подобаєшся поліції з незнаних причин; або, знову, хтось з цих синьо-жовтих, що, у поліції має добре "око", скаже, що цей або другий бере участь в робітничому русі. І це вже вистарчить, щоб такого бездержавного українця прогнати з міста. А дуже часто трапляється, що такий робітник дістає наказ на опущення границь Німеччини, і коли сам не виїде на час, то прямо безплатно відвозять на польський кордон та віддають в руки польским "стружам", які ним далі самі "опікуються" (бо він хотяй бездержавний, але перед тим був польським горожанином).

Такий політичний втікач, що втік з "польського раю" перед тюрмою, яка його там чекала, або дезертирував з війська, дістався назад в цей "рай" та ним коштом — попадається на довгі літа у тюрму.

Вийшовши з тюрми і не бажаючи знову попастись до неї, мусить нелеґально опустити кордони Польщі, значить мусить втікати.

От так в коротці мається справа життя молодого втікача, що свої молоді літа або пересидить у тюрмі, або марнує закордоном бурлацким життям в пошукуванню за кавалком хліба. Так наша українська молодь марнує своє молоде життя по чужих державах. Ці дезертири та політичні втікачі — це найкращий матеріял, що міг би у своїм молодім життю дечого навчитись, та стати добрим борцем за краще завтра. Але він, як бездержавний, примушений боротись в щоденнім життю за кусок хліба, щоб міг хотяй пережити себе. А вчитись, або брати чинну участь в робітничому русі, це вже для бездержавного прямо неможливе, бо за це може, як я вже згадав, попастись назад у Польщу, де жде його тюрма.

Дехто з читачів скаже, що свого часу Ліґа Націй взяла на себе обовязок опікуватись бездержавними. Так, вона взяла на себе цей обовязок, на ділі це зовсім инакше виглядає. Навіть в Берліні є такий опікунський секретарят, але там усі не мають доступу. Цей секретарят складається з самих "грубших", які про життя і положення бездержавного мало знають, або не хочуть знати. Є і там "свій чоловік", хотяй не українець, але за те бувший царський чиновник, що як до нього прийде який робітник зі скаргою, що не позволяють йому робити, або виганяють з Німеччини, то він покиває головою, зрушить раменами та на кінець скаже, що він йому в нічім не може допомогти. А як прийде до нього якийсь бувший "царський" слуга, чи гетьманчик, тоді цей пан йому стоїть до услуг.

Мені довелось особисто бачити цего самого представника бездержавних. Зайшов я з одним товаришом що приїхав з Румунії до Німеччини, де він хотів учитись та працею заробляти на своє життя. Але не знайшовши праці (бо не мав потрібних паперів) і розтративши гроші, опинився в тяжкій нужді. Він звернувся до цего секретаріяту за порадою. Цей пан сказав, що не може йому в нічім допомогти. Правда, дав йому щось 2 чи 2 марки. І цей хлопець, вийшовши з цього секретаріяту, мало не заплакав. Що я зараз зроблю? — каже. В Румунію не можу вертати, ту в Німеччині також не можу в такім положенню остати. Піду до дому в Росію пішком. Хай що хоче буде. (Він бувший російський горожанин.) Він прийде в С.Р.С.Р., його приймуть, дадуть можливість жити, бо-ж він не дезертир, його білогвардийці, як і багато инших, забрали до війська, а потім він опинився з ними за кордоном, утратив горожанство, бо в 1921 році не вернув домів.

Але візьмім під увагу українця галичанина. Його державу загарбала Польща, з котрої він утік перед переслідування поліції за політичні переконаня, або здезертирував з війська. Не кожний зможе іти пішком на Радянську Україну.

І такий, як дістане "айсґевізунґ" (щоб забрався), з Німеччини, куда він піде? Де дінеться? Поїде до Чехії чи Франції чи в инші держави? Тож його там тоже не приймуть! І що такий пічне? В Польщу може вернути! Вона його прийме — до тюрми!

Отак тисячі українських молодих людей поневіряються зараз в Німеччині, Франції, Чехії. Їх гонять з одної країни до другої, а часами висилають на польський кордон. І багато з них боролися в армії українських отуманів, а зараз мають за це таку нагороду.

Бездержавний.

Берлін, квітень.

ГЕНЕРАЛІВ ЗВІЛЬНЕНО З ВІЙСЬКА.

Югословський уряд звільнив з війська 33-ох ґенералів, в тому числі теж шефа ґенґрального штабу. Це звільнення ґенералів сталося під впливом французького ґенерального штабу, який хоче ввести в югословську армію французького духа.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Вступ

Могутній розвиток Злучених Держав Північної Америки протягом останнього десятиліття зробив з них керівну імперіялістичну державу світу. Найоформленіщий вираз диктатури буржуазії та панування монополістичного капіталізму ми бачимо якраз у Злучених Державах.

З одного боку, Злучені Держави є одним з основних факторів відносної стабілізації капіталізму, а з другого-ж—імперіялістичний наступ Злучених Держав призводить їх до жорстокої боротьби за світове панування з колишнім володарем капіталістичного світу—Англією, наслідком чого є зріст морських, піших та повітряних озброєнь.

Англьо-американське супротивництво є основним вузлом світових повоєнних суперечок. Тільки побоювання СРСР, цього могутнього революційного фактора, зупиняє обох супротивників саме у той момент, коли вони вже намагаються кинутися один на одного.

Являючи собою найяскравішу форму диктатури монополістичного капіталізму, Злучені Держави природно є найсерйознішим та найжорстокішим супротивником першої у світі робітничо-селянської держави—СРСР.

Останній конгрес Комінтерну в значній частині своєї роботи спинявся на ролі Злучених Держав у післявоєнній політиці та економіці.

Дана брошура має за свою мету—зупинитися на основних рисах економіки та політики Злучених Держав.

Дужий розвиток Злучених Держав пояснюється надзвичайно вдалим сполученням ряду економічно-політичних факторів, які сприяли перетворенню Злучених Держав, цієї маленької кольонії Англії, протягом 150 років на світову домінуючу державу.

Джерелами економічного розвитку Злучених Держав були:

а) велетенські природні багатства країни,

б) географічне становище Злучених Держав на земній кулі та

в) соціяльно-економічні умови періоду господарчого розвитку Злучених Держав.

Аналізі ролі Злучених Держав у світовій економіці та джерелам економічного розвитку Злучених Держав ми й присвятили перші розділи цієї розвідки. Розглянувши вже згадане в загальних рисах, ми переходимо до характеристики сільського господарства Злучених Держав і, частково, до характеристики фармерського господарства. В умовах монополістичного капіталізму фармер є іграшкою в руках монопольних компаній та трестів, які якнайнемилосердніше визискують фармера.

Важке становище фармера поглиблюється ще й тим, що фармер є типовий капіталістичний підприємець, який працює для широкого ринку. Значні зміни кон'юнктури загрожують йому крахом і руїною.

Підчас гарних врожаїв монопольні компанії не дають йому змоги скористуватися з умов сприятливої кон'юнктури, а підчас кріз та неврожаїв, вони звалюють на нього весь тягар утрат.

Вивченню фармерського господарства та умов його існування в системі монополістичного капіталізму ми присвячуємо четвертий розділ брошури.

Основною галуззю американського господарства є промисловість, що вартістю своєї продукції, яка в 5 разів більша від вартости продукції сільського господарства.

Потужний розвиток промисловости почався з 60-их років минулого віку після визволення негрів. Одночасно розвиток американської промисловости супроводиться посиленою концентрацією та зростом монополій.

У розділі про промисловість ми зупинимося на основних проблемах, а саме: на ролі монополії та організації американської промисловости.

Як у розділі про сільське господарство, так і тут, ми подаємо приклади тарифної політики залізничих кампаній, що перебувають під владою трестів та монопольних об'єднань.

Основними факторами, що визначують організаційну структуру американської промисловости є:

а) надзвичайна стандартизація споживання,

б) конвеєр або поковзна збиральна дорога,

в) тейлоризм або точне використання робочої сили.

Аналізі цих явищ ми призначуємо спеціяльне місце.

Конвеєр є одним з найбільших досягнень у галузі організації виробництва.

Але в даний час, в умовах капіталістичної раціоналізації конвеєр служить виключно інтересам капіталістичного підприємця, сприяючи значно посиленому "витискуванню поту" з робітника.

Американський секрет високої заробітної плати пояснюється кольосальною технічною експльоатацією робітника, дорожнечею життя в Злучених Державах та велетенською ріжницею у зарплаті між кваліфікованими та некваліфікованими робітниками, а також участю верхівок робітничої кляси Злучених Держав в кольоніяльних надприбутках американського імперіялізму. У Злучених Державах, як ніде в іншій капіталістичній країні, дужа робітнича аристократія, що складається з високоплатних кваліфікованих робітників, які беруть участь в прибутках і живуть інтересами капіталістів.

Американська Федерація Праці є ідейний виразник даних кіл робітничої кляси. Вона обєднує біля 2½ мільйонів робітників і являє собою найреакційнішу групу світового реформізму.

В останні часи, одночасно з АФП зорганізувалося й революційне об'єднання робітників. Воно провадить жорстоку клясову боротьбу проти капіталістів та реформістів під керівництвом комуністичної партії. (Далі буде.)

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі і найновіші книжки: оповідання, повісти, романи, наукові, економічні, соціяльні і ин.

У НАС Є:

Багатий вибір театральних підручників для великих і малих драмгуртків;
Найновіші журнали з Радянської України;
Ріжні ноти для хорів і сольоспівів;
Ріжні музичні інструменти;
Перуки, мальовидла, все потрібне для драмгуртків;
Грамофонні рекорди й грамофони.

ЖАДАЙТЕ нашого катальога.

Разом з книгарнею міститься ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всякі поради, виконує ріжні припоручення, пересилає гроші до старого краю, вибірає афідейвіти, продає шіфкарти.

Обслуга ТОЧНА И ДЕШЕВА. Можете самі переконятися.

Пишіть на адресу:

WORKERS AND FARMERS BOOK STORE
або
INFORMATION & FINANCIAL BUREAU
550 Selkirk Ave., Winnipeg.